

FEBRUAR

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

DEN ILLEGALE FAGBEVEGELSE OG OPPGAVEN I DAG

Allerede lenge før krigen var den norske fagbevegelses kampkraft meget sterkt nedsatt, vesentlig som følge av arbeiderpartiets regjeringsovertagelse. Denne passivitet fulgte fagorganisasjonen også etter krigsutbruddet i 1940. Etterat et tillop til samlet motstand — melkestreiken — ble slått fort og brutalt ned av tyskerne, gled man igjen over til den passive politiske linje, for manges vedkommende så å si for godt. At dette ikke er for sterkt sagt, framgår av at det fremdeles, over 4½ år etter, er innflytelsesrike krefter, både her i landet og utlandet, som ikke bare selv inntar en passiv rolle i kampen mot okkuperter og nazister, men som til og med direkte motarbeider de krefter som optok den aktive kampen for landets frigjøring. Heldigvis blir denne kretsen mindre og mindre etter hvert som de mister kontakten med det arbeidende folk her heime som krever en mer aktiv krigføring. Det tok lang tid for man, før det meste med nye krefter, fikk i stand en organisert motstandsbevegelse av betydning innen de fagorganisertes rekker. Og det skulle ikke gjøre det lettere at de som tok kampen opp måtte føre den på to fronter. På den ene side mot det tyske Gestapo, på den andre siden mot den massive blokk av passivister innen fagorganisasjonens og arbeiderbevegelsens egne rekker. De aktive ble av sine egne arbeidsfeller endog framstilt som skumle individer, med enda skumlere hensikter, som politiske svartebørshandlere og farligere enn Gestapos agenter! Artikkelen stod i en av fagbevegelsens illegale aviser og satte bunnrekord i ondsinnet agitasjon. Under slike forhold er det lett å skjønne at det tok tid å få organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få sundt,

ikke bare arbeidernes, men praktisk talt hele folkets mening om kampformene. De aller fleste skjønner nå at i kampen mot de nazistiske barbarer nytter det ikke med unnfalpenhet og passivitet. Det fører bare til selvpogivelse og utslettelse. Den nazistiske dynamikk må møtes med aktiv kamp. Det er en lærdom man skulle tro våre ledende menn innen den faglige og politiske bevegelse her i landet hadde høstet lenge før krigen, bare ved å betrakte den nazistiske eksplosjonsartede utvikling i Tyskland.

I kampen mot en slik bevegelse nytter det ikke med noe kompromiss. *Det er enten eller.*

Disse kjensgjerninger har etter hvert blitt erkjent av de fagorganiserte arbeidere. Og særlig i det forløpne år er omstillingen fra den tidligere passivitet og lammelsestilstand til viljen til aktiv kamp blitt så merkbar at den nå kan sies å prege storparten av motstandsbevegelsen.

Den nazistiske «Arb. fagl. landsorganisasjon» er uten noen som helst betydning. Den er bare et stort tomt skall. De komiske ledere er fullstendig isolert.

Det er bare den illegale fagbevegelse, den som arbeiderne med mot og deistighet har bygd, som har arbeidernes tillit. Den har deres tillit fordi den er bygd opp av arbeiderne selv på arbeidsplassen. Fordi den har de dyktigste, modigste og mest handlekraftige menn. Fordi det er en massebevegelse som kan gjengi arbeiderne den ledende stilling i Norges frigjøringskamp som de i kraft av den rolle de spiller i samfunnsusholdningen og sin størrelse har krav på, og som det burde ha vært en selvfølge de skulle ha inntatt helt fra først av.

Noen faglig nydannelse på det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

Elias Volan i «Sovjetnytt», Stockholm nr. 11.

Norge har alltid beflittet seg på å oppnå et godt forhold til sine naboer. Det kommer det selvsagt også til å gjøre overfor Sovjetunionen, så meget mer som vi nå får fellesgrense med den. Det fantes for øvrig ingen friksjon mellom de to landene så lenge Norge hadde felles grense med det tidligere Tsar-Russland, og selvsagt fins det enda mindre grunn til uoverensstemmelse med *Sovjetunionen*, ved hvis hjelp befrielsen av landet vårt nå er begynt.

Mange nordmenn har ganske vist vanskelig for å forson seg med det økonomiske og politiske system som er rådende i *Sovjetunionen*, men dette bør ikke være noe hinder for et intimt samarbeid så vel på det økonomiske som på det kulturelle området. For øvrig har jeg inntrykk av at mange som før var så skråsikre på at vårt eget økonomiske system var det beste som kunne tenkes, nå begynner å vakle i sin overbevisning. På dette område fins den samme tendensen til omvurdering i Norge som i andre land.

På det økonomiske området bør våre handelsforbindelser utvides betydelig. *Sovjetunionen* kan levere en rekke livsviktige produkter til oss som korn, olje, hamp og lin m. m. Og vi på vår side kan uten tvil levere flere industriprodukter og framfor alt fisk og sild.

Det viktigste økonomiske problemet

beløilig tidspunkt. Sluttkampen som vi nå står overfor kan bli hard og vanskelig. Den vil komme til å kreve alle våre krefter og evner. For å komme velberget igjennom denne med minst mulige tap av menneskeliv og verdier, må derfor *hele den norske arbeiderklasse*, sammen med alle ærlige motstandskrefter i de øvrige lag av folket, enig og samlet sette hele sin styrke inn for å bringe sluttseieren hjem.

Den til dels sterke kritikk som er rettet mot fagbevegelsen og dens tidligere ledelse er stort sett berettiget. Og selvsagt må de feil som kan påvises bli rettet. En ny og bedre Arbeidernes faglige landsorganisasjon må bygges opp.

Men først og fremst må Norge kjempes fritt og selvstendig, og folkets demokratiske rettigheter gjenerobres.

Og om denne nærliggende og uavviselige oppgave må alle krefter samles i dag,

for Norge i etterkrigstida blir imidlertid å skaffe sysselsettelse for handelsflåten, hvis denne igjen kan komme opp i sin tidligere størrelse. Her må en regne med at Amerika kommer til å sette alt inn for å bevare den dominerende stillingen som er oppnådd under krigen. Dette vil medføre store vansker for den norske skipsflåten. Uten tvil vil *Sovjetunionen* etter krigen få et langt større behov for tonnasje enn den sjøl kan skaffe, i det minste de første årene.

En må anta at den dominerende plassen *Sovjetunionen* naturlig kommer til å innta i etterkrigs-Europas økonomi og politikk kommer til å føre til en enorm utvikling av varebyttet, som så igjen fører til øket behov for tonnasje. Dette kan i stor utstrekning tilfredstilles av vårt land. Den dyktighet våre sjømenn viser ved behandling av fartøy og last er velkjent, og skulle kunne nyttes til felles beste for Norge og *Sovjet*.

MOLDVARPARBEID

Visse tillitsmenn innen en av heimefrontens viktigste organisasjoner har sendt ut et «informasjonsskriv» til tillitsmennene innen organisasjonen, hvor de mot bedre viten stempler «Norsk Ungdom» som utgitt av nazistene. Selv om utsenderne av dette «informasjonsskriv» er uenig i understøttning av den aktive motstandsviljen som i dag er typisk for all våken ungdom i landet, så er det grenser for hvilke midler en kan tillate seg å gripe til. «Norsk Ungdom» er organ for all ungdom i Norge med klar vilje til kamp mot nazismen, og det er denne ungdommen sjøl som skriver og redigerer avisa.

SKJERPEDE KRAV TIL SCHWEIZ

De russiske avisene skriver at Schweiz nå er det eneste landet som framleis støtter Tyskland ved å forsyne det med varer. Schweiz skader de allierte operasjonene i Nord-Italia ved at de italienske fabrikkene som arbeider for tyskerne får råvarer med de schweiziske jernbanene. Dessuten leveres det krigsviktige maskiner og instrumenter til Tyskland.

Schweiz må regne med de alvorligste repressalier hvis det ikke slår inn på ny kurs.

DÅRLIGE NORDMENN

Hjemmefrontens parole om nektelse av overtidsarbeid er stort sett blitt fulgt ved de fleste bedrifter. Enkelte arbeidere og arbeidsgivere har lukket øynene for parolen, og finner på forskjellige unnskyldninger for overtidsarbeidet. Heimefrontens parole er klar og skal følges, de unnskyldninger som fabrikeres for å bryte parolen vil ikke bli godtatt.

Oslo Samvirkelags bakeri arbeider kun for den tyske wehrmacht og her har endel av bestyrerne i Samvirkelaget erklært seg villig til å ta vakttjeneste fra lørdag kveld til søndag kveld mot overtidsgodtgjørelse. Bestyrerne er den best lønnete gruppe i Samvirkelaget, så av økonomiske grunner kan ikke dette være. Parolen om overtidsarbeid kjenner de til, tilbake står da kun at de har stilt seg til tjeneste for fienden. Vi vil gi disse folk en siste advarsel: hvis ikke dette overtidsarbeid innstilles straks, vil skarpere forholdsregler bli tatt.

Verskmester M. og formann E. hos Per Kure blir herved også gitt en advarsel. De arbeider på forskjellig vis i fiendens tjeneste. Vær ikke så høy i hatten, herr verskmester, De kan komme til å angre det siden, når det er forsent.

På forholdene ved A. Hillestad, farveri og renseri, Tromsøgt. 1, blir det klaget. Sjefen og hans tyskfødte verskmester favoriserer tyske ordres og pleier intimt samarbeid med fienden. De nytter enhver anledning til å drive arbeidstempoet i været og lokker underbetalte arbeidere til å arbeide akkord på tyskerordrene. Julegratiale har firmaet budt sine arbeidere på slike betingelser at arbeiderne har avslått.

Det er på tide at sjefen på Hillestad undersøker hvordan det går med «samarbeidsfolkene» i f. eks. Frankrike og trekke den nødvendige lærdom av det. Og verskmesteren må forberede seg på at det norske folks gjestfrihet har sine grenser.

Ved et annet firma, W. Blystads fabrikk, er forholdene heller ikke bra. W. Blystad eier Sandakerveien 35 (fabrikkene), Sandakeravn. 52 (garveri og bolig), Soria Moria (kinohuset), Torshov Automobilhus (nå stort tysk bensindepot og reparverksted), Sokna bruk og Oppegård (herregård). Likevel er firmaet kjent for sine dårlige lønninger. Arne Blystad, sønn og medeier, er her den drivende

GÅ I LAND!

Etter at Norge i det forløpne år ble trukket inn i krigens direkte militære kampbane gav den allierte overkommandoen klar beskjed om at all skipsfart på Norge skulle stanses. Norske sjøfolk nølte ikke med å ta konsekvensen av dette. Fra en rekke båter gikk mannskapet i land og kom seg i dekning. Sammen med våre dyktige sabotører har norske sjøfolk øvet mang en dåd for å lamme de tyske sambandslinjene over havet. Men ennå er det norske sjøfolk som ikke har forstått plikten sin og fortsatt seiler for de tyske voldsmennene. De siste flyraidene mot norske havner har forhåpentlig gjort det klart for dem at det er svik mot landet å bli ombord.

Kraft. Karakteristisk er svaret han gav en arbeider i firmaet som bad om høyere lønn: «Det kan ikke gis, da det vil bli så vanskelig å slå ned lønningene etter krigen.» Men overfor de tyske sjefer i Torshov Auto er holdningen velvillig, og her føres mang en «oppbyggende» samtale. Nyeste på området er en ansatt rasjonaliseringsekspert i firmaets tjeneste. Det går altså ikke fort nok der i gården. Men landet er i krig, selv om de ovennevnte herrer ikke merker så meget til det.

Ved Lilleborg fabrikk, Fredrikstad, har det under hele krigen vært spesielt to karer som har gjort seg særlig bemerket for sin iver i å holde arbeidstempoet på topp. Riktige slavedriver typer. Og det i en tid som denne. Det gjelder en ingeniør ved bedriftsledelsen og en formann. Deres innsats i kampen for landets frigjøring består bl. a. i å stå med klokka i handa når arbeiderne nødvendigvis må gå på W. C.

Arbeiderne henstiller til disse to herrer å ta seg sammen mens det er tid. Dette er en advarsel.

I neste omgang kommer navn og adr.

Nasjonalisme i praksis.

Apoteker P. Lossius (ns.) Bryn Apotek, har tidligere under krigs- og okkupasjons-tiden gjort alt hva han har kunnet for ikke å skaffe sine arbeidere litt ekstra mat.

Enten det nå skyldes at apotekeren er kommet på bedre tanker, eller det er de første spedte åretak, eller om det er de nasjonalsosialistiske ideer som nå om-

HEIMEFRONTEN HILSER NORSKE PATRIOTERS FORBUND

Visse kretser av byråkrater og gamle partidiplomater blant nordmennene i Sverige føler seg øyensynlig uvel over den nye sammenslutningen «Norske Patriots Forbund». Det er en strek i regningen deres at alminnelige norske borgere uten noe politisk monopol skal slutte seg sammen og gi uttrykk for meningen sin — særst når forbundet i statuttene sine og gjennom organet sitt «Norge» maner til skjerpet norsk innsats i altomfattende kamp mot naziveldet. Etter gammel resept søker de å isolere forbundet ved å karakterisere det som kommunistisk.

To kjente medlemmer av Det norske Arbeiderparti har latt seg intervjuet av «Morgentidningen» (Soedem.). Begge er på farten for å undergrave forbundet og rakke ned på kommunistene både heime og i Sverige. «Kommunistene har ikke betydning noe i Norge» og «deres opptreden både 1940 og nå viser at en ikke kan ha noen respekt for dem» — kommentarer er vel overflødig. Enhver ærlig landsmann her heime i Norge blir klar over at disse herrer totalt har tapt kontakten med heimefronten.

I «Aftontidningen» (svenske L.O.) søker en å redusere formannen Kristian Kulstad ved å opplyse at han «har vært formann i det forholdsvis ubetydelige norske telegraf- og telefonforbundet». Det burde være kjent for redaksjonen at en innen fagbevegelsen virker innen organisasjonen for det faget en hører til uansett om denne er stor eller liten. Det passer dem ikke å opplyse at Kulstad i 25 år var medlem av D.N.A.

Det vi hittil har sett fra «Norske Patriots Forbund» vitner om at det representerer selve kjernen av den levende motstandsviljen i folket vårt. Det har der ute gjort seg til talsmann for våre fremste interesser i arbeidet for å mobilisere hele folkets kampkraft for et fritt, folkestyrt Norge.

sider skal settes ut i livet, er ikke så godt å si. Men faktum er at apotekeren nå til jul aller nådigst bevilget sine arbeidere, som har hatt et forferdelig arbeidspress, hele 20,— kroner — tyve kroner — til hver.

Og enda slutter ikke disse utakkemlige arbeiderne mannjevnt opp om nasjonalsosialismen!

DEN ALLIERTE OVERKOMMANDO HAR TALT

Nyttårsaften var en sorgens dag for mange familier i Oslo. Om lag samtidig med luftvernsirenene seilte bombeflyene ned mot Gestapos høyborg i Oslo og slapp bombelasten sin som skulle rive bort så mange bra nordmenn.

Hendingen vakte megen bitterhet. Vi er ikke i den stilling at vi er kompetente til å øve noen saklig kritikk mot taktens militære utøving, heller ikke kjenner vi motiveringen for det valgte tidspunktet. Men ett har vi visshet for at er berettiget, og det er forbitnelsen over tyskernes framferd.

Allerede da flyene passerte Kristiansand ble tyskerne i Oslo varslet. Derfor kunne de også om lag samtlige tyskerrotter i Drammenvn. 2 rekke å installere seg i bombekjelleren før bombene falt — og de kom fra det med livet. Norske liv var det ikke så farlig med for tyskerne, derfor kunne de vente så lenge med flyalarmen, og det ble derfor en katastrofe som var kjærkommen for nazipropagandaen.

Skal vi øve noen kritikk over bombingene, må vi i første rekke rette den mot oss sjøl. Det er vi sjøl som i første rekke kan behreides.

Bomberaiden er tydelig tale fra den allierte overkommando. Omsatt til ord lyder den: Tyskerne skal rammes på alle områder og med alle midler!

Så må vi spørre oss sjøl: Har vi handlet i denne ånden? Har vi drevet en gjennomført kamp mot alle tyskernes maktorganer? Har vi ført en skånselsløs utryddelseskrig mot de snikende gestapobødlene og mot angiverne deres? Nåvel, når vi ikke har gjort det, må vi være forberedt på at andre gjør det for oss. Der vi ikke sjøl kan reise motstandsgrupper som effektivt kan løse oppgavene, der må bombeflyene overta, og deres aksjoner er langt mer brutale og skånselsløse enn sabotørenes nøyaktige presisjonsarbeider.

Vi har fått en hardhendt påminnelse om pliktene våre i krigen. La oss i vår gjerning vise at vi har forstått.

TYSKERNE MÅ RAMMES PÅ ALLE FELTER OG MED ALLE MIDLER!

Det advares mot direktør H. Wasenden i Oslo Trygdekasse. Han var tidligere NS-fylkesfører i Nordland og går ikke av vegen for angiveri.